

Bohář

DRAHOTUŠE JINDY A NYNÍ.

STRUČNÁ MONOGRAFIE STAROBYLÉHO TOHO MĚSTA
V POBEČVÍ.

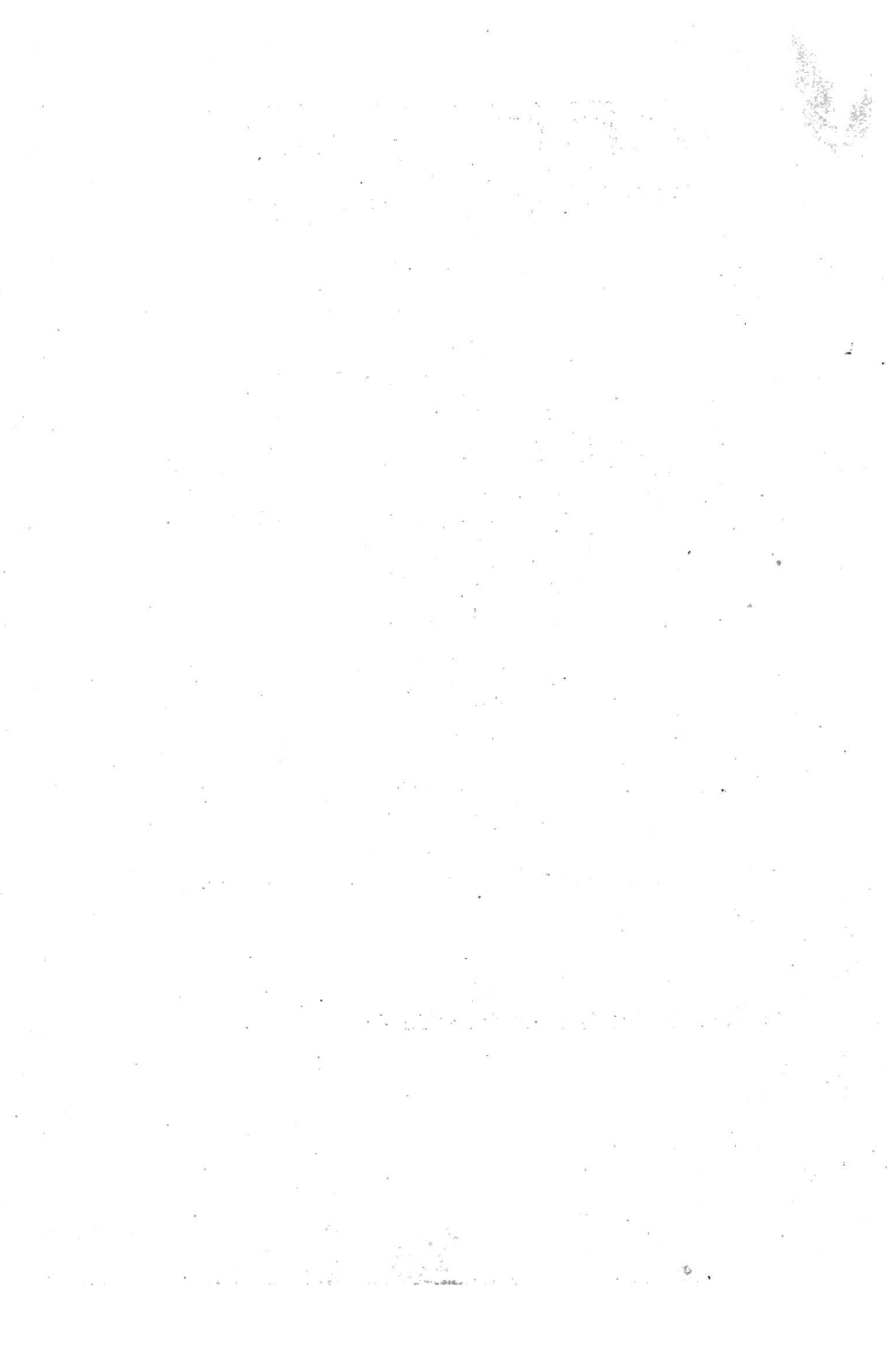
CENA 20 HALÉŘŮ.

VYDÁNO PÉČÍ A NÁKLADEM ŘÍDÍCIHO UČITELE
F. A. ZAPLETALA.

ČISTÝ VÝTĚŽEK MÍSTNÍMU SPOLKU OKRAŠLOVACÍMU.

1907.

TISKEM DRUŽSTVA KNIHTISKÁRNY V ZÁBŘEZE.

Proslou.

Dávné slávy zbledlý stín

Drahotuše patří k početným městům drahé naší Moravě, jež přes veškeru svou starobylost nedovedla se v přítomnosti uplatnit, a to hlavně nepochopením dávného svého významu. Nejvýmluvnějším toho dokladem je, že při zdělávání volebního řádu pro zemský sněm a říšskou radu v letech šedesátých minulého století připustily Drahotuše zařazení sebe ke skupině venkovských obcí, ač svobodným, svéprávným a výsadami bohatě nadaným městem už po více než 400 let dříve byly ... A takto klesaly Drahotuše od začátku, více však od polovice 19. století, osvětově, řemeslně, obchodně i průmyslově povětšinou vlastní vinou — nepoznáním dávného svého významu Aby nedůstojná tato neznalost vlastních dějin domácích aspoň z části byla odčiněna, jest účelem tohoto spisku, jež blahovůli rodáků Drahotušských vřele doporučuje

F. A. Z.

I. Popis města.

Starobylé město Drahotuše, 249 *m* nad hladinou mořskou, leží v táhlém, širokém údolí středního Pobečví, jež vroubeno jsouc s jihu i severu řetězem Karpat a Jeseníků k Lipníku a Hranicím znenáhla se sklánějícím a se rozstupujícím, jest krajem bez odporu utěšeným, úrodným. Uvedená však právě poloha stala se rozvoji města osudnou. Sráznými svými namnoze úbočími k Drahotuším se sklánějící výšiny vůkolní nepřipustily zakládání ani těch nejjednodušších prostředků spojovacích, jakými jsou a byly silnice, a tak Drahotuše, postrádající přímého a vhodného spojení se zemědělským Záhořím a průmyslovou vrchovinou Sudetskou, zůstaly namnoze samy na sebe a sousední vesnice poukázány, kdežto mladší města sesterská Hranice a Lipník, výhodnému spojení na všechny strany se těšíce, na úkor Drahotuš se vyvíjely a šířily. Nevčasný pak konservatismus a bezdůvodné obavy o nedostatek pracovních sil zavinily, že i v době největšího rozmachu průmyslového městu nedostalo se žádných závodů průmyslových, ježto tehdejší hlavy města se každé továrně, ba dokonce i vyšším učilištím houževnatě vzpíraly. A tak z Drahotuš po roku 1848. znenáhla se vyvíjela osada čistě rolnická, jakouž až dosud jest. Když pak upravovány volební řády pro říšskou radu a zemský sněm moravský, pozapomněli opatrní jinak otcové města na starodávná svá privilegia městská a připustili, že jedno z nejstarších měst celého okresu bylo zařaděno k obcím venkovským, jež druhdy právem poddanským k Drahotuším byly připoutány. Teprv r. 1905. zařaděny

do volební skupiny měst ... Drahotuše i s kolonií Rybáře čítají 237 domů s 1560 obyvateli dle popisu z r. 1900. K obcovacímu jazyku českému se přihlásilo 1558, k německému 2; náboženství jsou vesměs jednotného, římskokatolického; židů zde není. Obyvatelé živí se namnoze zděláváním půdy; část řemeslníků pracuje pro Drahotuše, většina však zaměstnána je v sousedních Hranicích. Průmyslového závodu zde po zaniknutí měšťanského pivovaru a lihovaru více není. Středem města jest úpravné, pěkné náměstí s domy namnoze jednopatrovémi. Jest to čtvrt měšťanská; již dosud v majetek náležejí domy pop. čís. 55. a 56. b., bývalý to liho- a pivovar s výčepy. Před lety bylo náměstí od ulic odděleno dvěma branami, jednou směrem k Hranicím, druhou pak k Lipníku. Uprostřed náměstí stojí farní chrám Páně sv. Vavřince, východně pak od něj starobylé jatky, dnes už jen trosky svého bývalého významu. Počátkem minulého století až na 600 zl. stříbra ceněné, prodávají se po 6 zl. na zboření. Na konci ulice Lipnické prostírá se farnostní hřbitov s kaplí sv. Anny. Podél císařské silnice s druhé strany náměstí řadí se domy dlouhé ulice Hranické. Pozadím města směrem ku dráze jest »zacheloupčí« bez ladu a skladu namnoze stavěné. Touto částí města vede chodník a okresní cesta ku místní zastávce severní dráhy císaře Ferdinanda. Je-li rozloha města skromnou, obmezenou, je za to tím větší katastrální výměra půdy, ač poslední dobou už Drahotuše prodejem mnoho svého vlastnictví přepustily Hranicím, Velké a Slavíči. Zvláště k Hranicím až těsně přiléhaly pozemky drahotušské a budovy vojenských škol, mlýn Trávnícký jakož i valcha stojí vesměs na půdě drahotušské. Celkový katastr pozemků činí 1002 *ha* 39 *a*, z toho pak lesů za Bečvou 67 *ha* 17 *a*, pak luk a pastvin 36 *ha* 54 *a*. Daně přímé platí Drahotuše 9969 zl. Jména jednotlivých tratí okruhem, počínajíc u Hranic, jsou: zátoky, drahotuch, na kostelíku, hadovce, výhon luhy velké a malé, rubaniny, hučnice, nad a pod císařskou, nad humny, zlatník, pastviska a lůžko. Za Bečvou pak jest obecní les »jedlovec« a majetek jednotlivců »březí«. Nákladem as 80.000 K provedeno v letech 1900. a 1901. odvodnění hlavně luhů a rubanin, jež jsou jádrem a nej-

větší součástí místních pozemků. Bečva, tekouc na půl hodiny jižně od Drahotuš, přijímá bezvýznamné potoky Splavnu a Hrabovský potok, protékající město. Rozvodněna, působí náramných škod jednak naplavením šterku a písku, jednak trháním břehů. Převozník Rybářský obstarává spojení břehu pravého s levým. Lesnaté úpatí řetězu hor na levém břehu Bečvy je z části majetkem obce, z části jednotlivců, měšťanů a předměšťanů; nesouf pak jména: jedlovec, březí a louka Eliáška. Skalkou vede srázná, neschůdná a nesjízdná cesta do Záhoří. U Bečvy ležící a každou povodní ohrožená a poškozovaná samota Rybáře se 14 čísly, z nichž už 3 si svého času Bečva přivlastnila, je těsnou součástí Drahotuš. Na území téhož města je také cvičiště, vojenská střelnice a valcha společenstva hranických soukenníků. Spolků čítají Drahotuše 11, vesměs českých. Jsou to: Peněžní ústav »Záložna«, zapsané společenstvo s neobmezeným ručením, založené r. 1868. a čítající 690 údů místních a přesporních. Čtenářsko-hospodářská jednota »Přemysl« se 44 členy, založená r. 1863. Jednota hasičská, čítající 88 členů, byla založena z úředního nařízení v r. 1882. Spolek vojenských vysloužilců založen r. 1885. a má 37 členů. Haléřový spolek školský založen ku podpoře chudého žactva a místní školy v r. 1896. a čítá 30 údů, většinou paní a slečen. Odbor Ústřední Matice školské pro Drahotuše a okolí čítá 39 většinou místních členů a byl založen r. 1893. Sdružení měšťanů, patrně as od r. 1552., čítá dnes 32 pravovárečných podílníků. Vodní družstvo vešlo v život v r. 1900. a má 147 členů. Tělocvičná jednota »Sokol« ustavena v roce 1903. a je číselně nejslabším spolkem. Společenstvo řemeslné na základě živnostenského zákona zaraženo r. 1884. pro Drahotuše a čítá 60 členů. Společenstvo živnostenské založeno téhož roku a čítá 54 členů. Sbor obecních starších skládá se z 24 výborníků, třemi volebními sbory po 8 volených. Městská rada sestává ze starosty a tří radních, místní školní rada pak kromě zástupců vyznání a školy ze 4 členů drahotušských a 1 zástupce příškoleného Klokočí. Finance městské nejsou zrovna skvělé, ale daleko utěšenější obou sesterských měst. Hostinců, vesměs to místností úpravných, slušných, je 8

na počet. Na severní straně města je výpomocná nemocnice a obydlí pro místní příslušníky bez přístřeší jsou. Ne velikou ozdobou jsou dva demolované mosty železniční, po r. 1873. svému osudu zůstavené.

II. Dějiny hradu a města.

Prameny: městský, farní a panský archiv; ústní podání.

Do r. 1251. nebylo lze o Drahotuších dopátrati se jakékoliv zvěsti, mimo ústní podání, neurčité to sice, však pravděpodobné zkazky dávných dob. Dokud jas víry Kristovy v kraje naše rodné nebyl vnikl, a dávní naši předkové v tradicích původní své víry, způsobích života a zaměstnání trvali, bylo obyvatelstva pořádku a nejurodnější naše kraje byly namnoze pralesy, kde člověk o každou píď půdy se vzdornými živly musil zápasiti. V době té bývalo zvykem i příkazem, nutností, že jednotlivé rody a čeledi osady toliko při toku řek zakládaly; bylyť jim tyto netoliko nejprůprirozenějším a bezpracným prostředkem spojovacím, ale i obranným. Při obávaném nájezdu nepřátel napustili příkopový osady obklopující vodou a ze sroubených valů bylo pak snadno domoviny své hájiti. Jakýs průkopník vzdělanosti, duše to zajisté odvážná, podnikavá, založil v lesnaté tehdy pustině středního Pobečví, na samém toku řeky Bečvy osadu nepatrnou, jejíž jméno z paměti lidských dávno vymizelo. Byla to as směsice dřevěných, sroubených ze kmenů chatrčí, jež kdysi rozvodněná Bečva s povrchu zemského smetla. Vypravujeť pověst, že stávala u Bečvy osada Mikulůvka a dosud znatelný části základního zdiva starého prý »kostelíka« (snad bývalého obydlí kmeta nebo starešiny), od něhož i trať polní obdržela jméno: Na kostelíku. Byla-li to ona osada předvěká, či nic, nelze do-
třdití, pravděpodobným však zdá se býti, že po vyvrácení těžce obyvatelstvo přístřeší zbavené odebralo se na místa, toku Bečvy vzdálenější a povýšenější, a zakládalo osady nové. Rodina která usadila se pak na místě, kde část Drahotuš, zvaná »zachaloupčí« (Novosady — nově osazeno), se rozkládá a sioubivši na nepatrné výšině, zvané dosud

»na hradě«, hrádek, jala se po způsobu tehdejších jej opevňovat. Obklíčivši výšinu příkopem dosti hlubokým, vodou ze zdroje z úbočí kopce se prýstícího jej plnila. A příkop rukou lidskou patrně vyhloubený až na naše časy se dochoval. Průběhem času se rozmnoživšímu rodu nestačil více srub a členové rodiny dle platných tehdy zákonů zádruchy stavěli svá bydliště vůkol hradu starešiny, vладыky to a hlavy celého rodu. A tak se osada utěšeně šířila a mohutněla, až vpád Maďarů a v zápětí jemu jdoucí ztroskotání říše Velkomoravské v klidném rozvoji dosud nacházející se osadě smrtelnou zasadilo ránu. Byvši loupeživými hordami asijských divochů as sežehnuta, zanikla na nějakou dobu úplně. Po 150 letech v kraje naše odebravši se mnich Jurik našel v údolí Bečvy jen pusté lesy a po výšinách v úkrytu roztroušené chatrče lidu útrapami stálých válek zbědovaného. Zápasiliť i po vypuzení Maďarů o Moravu a Těšínsko Čechové s Poláky a kraj náš jsa namnoze i dějištěm válek, byl v držení hned té, hned oné ze zápasících stran. Že pak válka blahobytu netvoří, jest nade vši pochybnost postaveno. Nad to pak Pobečví, ležíc poblíž hlavní cesty obchodní a vojenské Záhořím vedoucí, bylo vždy na ráně. Jak se Drahotuše zotavily a vzrůstaly průběhem století 12. a prvé polovice 13., nelze vystihnouti, ježto zakladatel Hranic, mnich Jurik, veškeru péči jím založené osadě věnuje, o osady okolní se nestaral Od východu však již kvapila bouře, jež hrozila zkázou celé Evropy. Z pustin asijských vyhrnuli se jako hejno žravých, vše ničících kobylek divocí Mongolové a zaplavivše celou východní část Evropy, až do vlastí našich vnikli. Hranice, Drahotuše i Lipník spáleny, obyvatelstvo povražděno neb do zajetí odvléčeno. Snad by Drahotuše nebyly více se vzrmohly, kdyby těžce po tolikráte již stížené osadě nebyla vyvstala v osobě urozeného pána Bohuše z Drahotuš záštitu mocná a cenná. Šlechtný pán tento byl toho času seděním na hradě Drahotuši. Kde hrad ten stál, nelze zjistiti. Brandl a Volný jej umísťují na strmou lesní výšinu nad Podhořím, kde dosud mohutné rozvaliny jsou k vidění. Znatel však našeho kraje a dějepisný badatel P. Libor Scholz tvrdí, že stál nad »jedlovcem« na levém břehu řeky

Bečvy na srázném kopci, jemuž do dnes se »zámčisko« přezdívá. Není tam více stopy po zdech, jež na stavění domů a kostela v Drahotuších byly prý rozebrány; toliko znatelný příkop a ústním podáním zvěčnělý název označují možnost bytnosti jeho. Kým a kdy oba hrady vystavěny a obývány byly, nelze až do r. 1251. zjistiti. Přešly tedy koupí nebo darováním na zmíněného Bohuše z Drahotuše, který u králů Václava I. a Přemysla Otakara II. ve veliké byl vážnosti, zastáváje nejřednější úřady v zemi. Uveden s podpisem »nejvyšší maršálek krále Přemysla« jako svědek na darovací listinu kláštera Hradišského r. 1269. a s podpisem »nejvyšší maršálek Moravský« s bratrem Hartmanem na darovací listině kláštera v Oslavanech r. 1280. Svým mocným vlivem postaral se o to, by Drahotušim byl dán predikát a výsady města a vymohl jim znak, jakož tehdy obvyklým bylo. Bylať to v stříbrném poli věž korunovaná cimbuřím s polovicí dvouhlavého orla; spolu dáno jim dovolení pečeti voskem červeným. Rozsah celého panství Bohušova byl asi tento: Drahotuše hrad i město, Klokočí, Hrabůvka, Velká, Středolesí, Lhotka, Radikov, Uhřinov, Soběkov, Svatišov, Juřitinov, Podhoří, Jezernice, Milenov a Slavíč. Zaniklé osady Soběkov, Svatišov a Juřitinov stály nejspíše na vrchovině výběžků oderského pohoří, zničeny však požárem, pro nevýhodnou, vodou chudou polohou více nevystavěny. Obojí pak lesnatý řetěz hor z té i oné strany Bečvy náležel ku panství Drahotušskému. Roku 1278. vystavěl loupeživý Bedřich z Linavy násilně na půdě pánů z Drahotuše hrad Helfenstein. Synové Bohušovi a jeho dědicové Častolov, Smil, Crha a Kuno vznesli žalobu na lupiče rodných svých statků, leč ve strastné té době vlády Braniborů v Čechách ničeho nesvedli. Ostatně netěšil se Bedřich z Linavy dlouho statku neprávě nabytému. Dostal se hrad Helfenstein již r. 1300. v držení Voka z Kravař. I proti synu jeho Janovi synové Bohušovi ničeho nepořídili; tvrdil onen, že hrad i s vůkolními pozemky dědictvím od otce svého obdržel a týž jej opět násilím Bedřichovi z Linavy odňal. Inu, byla to doba pěstního práva a proto »kdo s koho«. Hrad Drahotuše nebyl však nikdy sídlem rytíře loupeživého, an majitelé jeho po dlouhou řadu let

nejvyšší úřady zemské zastávali a proto poznámka v pamětní knize města Drahotuš, že král Jan (Slepý) loupežný hrad rozkotal, bude se as týkati Messenbekova toho času Helfenštýna aneb »Hrádku« nad »jedlovcem«. — Panovali-li synové Bohušovi společně či posloupně, či rozdělili-li se o statky otcovské, jichž kromě panství Drahotušského bylo více, nelze zjistiti. Roku však 1323. jest pánem na Drahotuši opět Bohuš, vnuk proslaveného ochrance města. V ne celých na to 50 letech jsou vlastníky panství Čeněk, Mikuláš, Jaroš, Crha, Kuna, Ješek, Jindřich, Martin a Friduš. Zajímavé jsou smlouvy kupní a zástavy, jimiž se poměry vlastnictví měnily. Tak prodal r. 1351. Jaroš z Drahotuš polovici a Inoš r. 1353. druhou polovici vesnice Vrchoslavice Janu z Kravař. Kuna z Drahotuš dal se svolením svých bratří Čenka a Martina své choti zapsati věnem v užívání polovici města Drahotuš s jatkami a hospodami v ceně 200 hřiven a polovici Jezernice v ceně 100 hřiven. Za to přivoli, by manželce bratra jeho Martina dána byla ves Slavíč v ceně 120 hřiven věnem. Roku 1371. prodali konečně bratři Kuno, Jaroš, Ješek a Bohuš z Drahotuš svůj hrad i s městem, pak vesnice Jezernici, Podhoří, Milenov, Radikov, Slavíč, Klokočí, Hrabůvku, Velkou, Svatišov, Středolesí, Soběkov, Uhřinov, Juřitinov, třetinu Bohuslávky a osminu Veselíčka s patronátem a všemi právy a povinnostmi markraběti Janovi, bratru slavného otce vlasti Karla IV. Takto přešly Drahotuše po vladaření více než stoletém z držení pánů Drahotušských v majetek pánů nových. Markrabě Jan, ani nového vlastnictví neshlédnuv, zemřel již r. 1375. Syn jeho, markrabě Jošt, žije v ustavičné rozepři s bratrem svým Prokopem, spoluvladařem Moravy, zadlužil statek Drahotušský do té míry, že jej Ctiboru Tovačovskému z Cimburka zastaviti, a synu jeho Albrechtovi dokonce, nemoha zástavu 2244 hřiven vyplatiti, r. 1408. v zatímné užívání přepustiti musil. Nový tento pán, příznivec velký města Drahotuš, zrušiv odmrť, nařídil, by s majetkem bezdětně zemřelého konšelé a přísežní obce ku prospěchu města volně nakládati směli, potvrdil dávné výsady a novými je nadal, zbaviv je všeliké roboty, povozů příprěžných a všelikých dávek ku hradu. Po Albrechtu

byl pánem na Drahotuších vnuk jeho Ctibor z Cimburka a Tovačova, nejvyšší sudí moravský. Než i panství pánů z Cimburka a Tovačova bylo na mále. Roku 1476. prodal Ctibor veškeren statek za 7000 dukátů panu Vilému z Pernštejna. Zavítal-li kdy Vilém na panství, usadil se vždy na zámku Hranickém, dřívějším již majetku svém. Hrad Drahotušský, od r. 1405. zcela opuštěný, pustnul, sdíleje osud početných svých druhů. K novému pánu svému odebrali se r. 1487. Drahotuští s prosbou, by jim všechny výsady dosud platné potvrdil. Vilém nezpečoval se tak učiniti, ba i mnohými jinými právy je nadal. Téhož roku postoupili jemu Drahotuští na přání les Drahotuch, začez v náhradu les Hadovec obdrželi. Roku 1489. dal vykopati příkop od hranického splavu přes pole drahotušská, jímž rybníky své napouštěl. Pozůstatky hráze vodě směr dávající táhnou se posud od Hranic až ku Slaviči. V náhradu za škodu Drahotušským učiněnou sprostil je z platů za robotu při panském dvoře, čtyř povozů a půl druhého sta měřic chmele je prázdný činil a na věčné časy osvobodil. Ani ryb neměli více schraňovati a rozvážeti, ani klád k tarasům na rybníky dovážeti; učinili-li by tak přece, má se jim od čtvrt míle jeden groš český, od osminy míle 1 groš míšenský platiti. Kdykoliv by pak rychtáři a dvořáci drahotuští jakož i z vesnic panství Drahotušského svobodné, dědičné rychty mající usedlíci víno vozili, obdrží za každý přivezený dreylink (20 věder) 3 kopy míšenské. Nadační listiny podrobného znění z roku 1487., 1480., 1489., 1515. a 1516. uloženy jsou v městském archivu drahotušském. Rok před svou smrtí (1521.) odevzdal šlechtyn Vilém z Pernštejna panství Drahotušské v držení syna svého Jana. Za téhož nabyli Drahotuští opět Drahotuchu, ježto dovolili r. 1536. Janovi přes Drahotuch a pastvisko strouhu vésti. Původní radnice městská byla nepochybně za Viléma nebo jeho nástupce Jana vystavěna. Mikuláš, kníže opolské, táhna r. 1497. válečně na Kazimíra, kníže těšínské, na rynku drahotušském zastaviti kázal a u přítomnosti biskupa vratislavského s vyslancem těšínským slovně i branně se potýkal, při čemž na ruce raněn jest. Jan z Pernštejna prodal panství Drahotušské Václavu Haug-

vicovi z Biskupic r. 1547. Šest let na to, r. 1553. koupil je zpět Jan Kropáč z Nevědomí, poslední to větev staré české šlechty po meči. Ján Kropáč oplakav dvě manželky a zatlačiv oči třem synům a tolikéž dcerám, zemřel r. 1572. zanechav panství jediné své pozůstalé dceři Anně, provdané za Jana z Kunovic. Po časně jeho smrti pojala r. 1582. Anna za manžela Jana mladšího z Žerotína, kterýž měšťany drahotušské právem várečným nadal. Po smrti Žerotínově uvázal se v panství Drahotušské pan Jetřich z Kunovic. Nebyl však v držení jeho, neboť r. 1600. celé panství se svakem svým Zdeňkem Žampachem z Potenštejna s náhradou 17.000 mor. zlatých za statek Světlou vyměnil. S novou touto vrchností žili Drahotuští v samé rozepři. Přeli se o osadu Rybáře, prodej ryb, nucené jich vození atd. Spor se do té míry přiosťřil, že p. Zdeněk po dvakráte dal konšely do vězení vsaditi. Konečně na panském soudě v Olomouci r. 1610. dáno Drahotušským většinou na podanou jimi stížnost za pravdu a p. Zdeněk Žampach pohořel. Po něm byli v držení panství Drahotušského Karel Berger z Bergů od roku 1610.—1612. a Václav Mol z Modřelic od r. 1612.—1620., jenž účastniv se pozdvižení stavův proti Ferdinandu II. činně, byl po porážce vojáků českomoravských na Bílé Hoře k smrti odsouzen, později sice pomilostěn, nicméně doživotně na Špilberku vězněn. Panství Drahotušské sloučené s Hranickým dáno kardinálu Ditrichštejnovi, při jehož rodu do dnešní doby jest, a toliko úředního názvu »panství Hranické« požívá.

Ač Drahotuše hned z dob Bohuše z Drahotuš byly městem svobodným, výsadami různými nadaným, přece za početných různých panských rodů, vládnuvších hradem téhož jména, nestejně se jim vedlo, tak že bylo začasto jim třeba i na vlastní pomýšletí obranu. Valů, šanců a příkopů Drahotuše sice nikdy neměly pro nevýhodnou svou, k delší obraně naprosto nezpůsobilou polohu. Nicméně za Jana z Pernštejna vystavěna r. 1543. brána od Hranic, r. 1548. brána dolní od Lipníka. Radnice stará shořela r. 1550. a proto zakoupen r. 1552. dům na novou radnici, kteráž

r. 1556. započata a 1560. i s věží dostavěna jest. V letech těch následkem neúrody povstala velká drahoty a zuřil hladomor. Za časů Jana Kropáče byl obecním písařem Jan Podolský z Podolí; týž uvedl městské knihy a listiny do žádoucího pořádku a založil pamětní knihu. Usedlíci drahotuští, měšťané i předměšťané, volívali každoročně městskou radu: dva purkmistry, rychtáře, konšely a starší obce, které pak držitel panství potvrzoval a v úřad uváděl. Z povinnosti svobodných měst musili Drahotuští 5—10 námezdných zbrojnošů do pole na vlastní pěst vypraviti a k ruce držitele statku postaviti. Koupili pak Drahotuští dle účtu zachovaného r. 1566. v Opavě 9 šturmhelmů plechových, pancíře a šorce pancéřové i s košulkami, čtvero rukavic pancéřových a několik mušket a halaparten. Správu obce vedli purkmistři a konšelé, moc soudní měl rychtář. Volba děla se vždy slavnostně. V den volby shromáždil se lid veškeren v chrámu a vyčkal po slavném »veni sancte spiritus« s utajeným dechem výsledku volby, zatím na radnici konané. Členové městské rady nesměli jinak, leč v černých pláštích na veřejnost vystupovati a požívali neobmezené úcty. Rychtáři k větší a účinnější výpomoci sloužilo »právo«, jímž odbojné občany ku dostavení se před soudní svůj tribunal nutili, ano i tělesně ztrestati právo měli. Tresty, jimiž vinník býval stížen, byly: odpros, věznění, kláda, oslice, pranýř, zavření do klece, vymrskání pod šibenici, oběšení a konečně i čtvrcení. Drahotuše, jsouce nadány hrdelným právem, nuceny vykonati trest smrti jen v několika málo případech. Tak popraven r. 1669. Jura Valach ze Zbrašova pro krádež a exekuce ta stála Drahotušské as 30 zl., obnos to na tu dobu obrovský. Ký div, že na popravy nebylo chuti, ani zbytečných peněz. Šibenice stávala poblíž trávnického mlýna, kterémuž místu dosud se říká »na spravedlnosti«. Na sklonku 16. století mělo město následující majetek: fojtství, 2 mlýny, šenkúz, lázně, mnoho luk a polí. Lázeň byla veřejná a lazebník byl povinen lidem hlavy mýti, holiti, baňky a pijavice sázeti, žilou pouštěti za zvláštní, však městskou radou stanovený poplatek. V určité dny všední, jakož i před nedělemi a svátky a po celou dobu senoseče a žní musil

lazebník teplou vodu stále pohotově míti. Dřevo potřebné dováželi mu sousedé z obecního lesa. Veškeren dobytek z Drahotuš pásal na rozlehlém pastvisku pastýř s pomocníky. Hojných požitků dostalo se mu zvláštní smlouvou s obcí. Aby nebyl v těchto zkracován, jakož i aby všecek dobytek byl ve stálém přehledu, zařezávali roubci městští do dlouhých tyčí počet dobytka zvláštními vruby, načež hůl rozštípnuta a polovice jí dána pastýři a druhá hospodáři Že Drahotuše byly i městem obchodním a řemeslným, na něž veškerý osady k panství náležející odkázány byly, je důkazem, že na císaři Rudolfovi II. si vyprosily čtyři výroční osmidenní trhy a jeden trh týdně. Schválení artikulův od vrchnosti dostalo se r. 1594. cechům tkalcovskému, krejčovskému, obuvnickému a něco později i kovářsko zámečnickému. Roku 1612. bylo pak v Drahotuších 16 hospod a 2 vinné domy; právo výcepu měli ovšem jen měšťané a nálev vína ponechávala si vždy vrchnost. Jako ve všech okolních osadách, zvláště pak v sesterských městech Hranicích a Lipníku, tak i v Drahotuších rozmohla se jednota bratrská vlivem a působením pana Václava rytíře Mola, seděním na Hranicích, majitele však i statku Drahotušského, do té míry, že správa města, duchovní správa i škola přešly do rukou evangelíků. Drahotuští, vypravivše odbojným stavům českým i moravsko-slezským posilu vojenskou, byly po porážce bělohorské zbaveny všech svých výsad a zůstaly po 9 let ku vrchnosti své kardinálu Ditrichštejnu v poměru poddanském, nevolnickém. Týž kardinál dal Drahotuším k erbu dosavadnímu svůj rodinný znak. Až po provedené protireformaci vrátil jim r. 1629. kardinál Ditrichštejn dávné výsady, značně je však omeziv a ku různým poplatkům Drahotušské zavázal, které až do r. 1848. odváděti povinni byli. Průběhem války třicetileté bylo i Drahotuším mnoho útrap a svízelnů zakoušeti. Tak r. 1642. ležely po půl roku v Hranicích a Drahotuších dva švédské pluky, jež jmenovaná města a osady příležitě vším opatřovati musily. Tak si naporučili a také vynutili 3439 rýnských na penězích, 58.779 funtův chleba, též tolik pint piva, 35.681 funtův masa, 5596 měric ovsu, slámy a sena pak nespočetné množství. Taková daň

vojenská byla předkům našim nesnesitelnou, pročež mnozí nemohouce více platiti a dodávky obstarati, raději chalup a domův svých opouštěli a do ciziny odcházeli. Vydrancování pak a ožebračení pozůstalí sousedé, sami často sousta chleba nemajíce, na žebrotu do válkou ušetřených krajů odcházeli. A na tom nebylo ještě dosti. Roku 1643. drancoval Drahotuše švédský plukovník Dörfling, téhož roku na podzim Švédům na pomoc táhnoucí Valaši, pak r. 1645. ubytoval se v Drahotuších se svým vojem sám proslavený švédský generál Königsmark. Roku 1646. uložena Drahotuším opět ná válečná kontribuce jen na penězích 180 tolarů, r. 1647. 270 tolarů a konečně r. 1648. 120 tolarů a 900 mír obilí. Byla to věru děsná léta pro ubohé naše předky. Konečně mírem vestfálským r. 1648. mezi válčícími stranami smluveným zasvitla jitřenka lepší budoucnosti po hrůzách třicetileté války. Znenáhla jen zotavovaly se Drahotuše z ran jim válkou zasazených; domy sbořené opět stavěny, věž i radnice plechem pokryta a naproti hřbitovu farní kostel obklopujícímu vystavěn špitál, chudobinec to a spolu nemocnice. Nájezdů tureckých z dob císaře Leopolda Po-bečví nezakusilo, za to tím více vpádu Prusáků. R. 1742. přitáhl sem oddíl vojska pruského; od roku toho až do r. 1745. vystřídali se Prusáci s císařskými po několikráte a přítel i nepřítel ustrašené občanstvo šacoval a drancoval. Ve třech letech způsobena toliko Drahotušským škoda páčící se do výše 10.348 zl. A sotva se tito z pohrom je stihnuvších poněkud zpacatovali, počala válka sedmiletá a s ní nové a nové hrůzy. Neúroda r. 1770. způsobila neslýchanou drahotu obilin; tak stála měřice rži 4 zl., pšenice 5 zl., ječmene 3 1/2 zl. a ovsu 1 1/2 zl.; vzdor tomu bylo maso laciné; stálat libra hovězího 3 kr., telecího 2 kr. Svou samosprávu a výsady své, jež si posloupně každým panovníkem znova a znova potvrzovati dávali, hájili statečně a houževnatě. Když na př. vrchnost hranická u Trávnického mlýnu, svého to majetku, na městské půdě stodolu stavěti se jala, podala městská rada neprodleně ohrazení panujícimu tehdy knížeti do Mikulova a do Brna stížnost na rušení držby. Roku 1766. strávil císař Josef II. jedu do Haliče několik hodin v Drahotuších. Roku 1790. táhl proslavený

hrdina Laudon s voji svými přes Drahotuše. Za válek francouzských vojska ruská, pruská, francouzská a císařská stále se Pobečvím protahovala k nevelikému ovšem potěšení obyvatel. Roku 1796. verbování rekruti v Drahotuších 8., 9., 11., 12 a 13. září. Domácí chasa se rozprchla a poschovávala, tak že jen 3 domácím a 2 cizím život vojenský zasládl a oni naverbovati se dali. R. 1798. leželi Francouzi po dva dny v Drahotuších; slušně a zdvořile se chovali, škod nečinili a vše řádně a hotově platili. Téhož roku 12.000 Rusů táhlo Drahotušemi. Veliké množství jich po domech, stájích a stodolách ubytováno. Hospodář mnohý, maje jich až 30 přiděleno, musil je živiti a vším opatrovati. Roku nejbližšího táhli zpět. A tu opět Drahotuším přiděleno 1800 mužů, 42 důstojníků, 1 generál a 350 koní. Po i před bitvou u Slavkova táhly městem opět celé voje Rusů; lid se jich nestrachoval, byliť skromní, se vším spokojeni. Od válek Napoleonských nepocítilo obyvatelstvo více útrap nepřátelských až v r. 1866., kdy Prusové kraje naše zaplavili, dle snešení však Genfské konvence příčin ku zvláštním stížnostem, vyjma requisice, více nedali. Děsné požáry z r. 1847. a 1884. zničily téměř polovinu města; povodně pak nevídané z r. 1854. a 1880., kdy voda až k Drahotuším téměř sahala, zhubily veškeru sklizeň. V r. 1886. dostalo se městu zástavky železniční a tím pohodlného dosti spojení k Vídni a Krakovu. Ovšem zasazena hned vystavěním dráhy v r. 1842. povoznictví a obchodu hanáckému citelná rána. Tisíce volů honěno na trhy do Lipníka a Olomouce a hostinským, pekařům a řezníkům tehdy kvetla pšenice. Ještě jednou hrnuly se houfně peníze do města a to v době přístavby druhých kolejí v r. 1873. Od doby té jde vše v stejnoměrných kolejích rok od roku. V r. 1906. proměněna zástavka v nádraží a to hlavně přičiněním nájemců lomů Hrabovských, jimž odlehlé nádraží hranické zdražovalo velký odbyť kostkových dlaždic, šterku a těru nad obyčej tvrdého. I na hyzdící náměstí jatky došlo a sbořeny tyto v r. 1904. a staviva z nich upotřebeno z části na stavbu okresní silnice směrem k Milenovu. Celé náměstí pak srovnáno a proměněno v utěšený libosad.

III. Dějiny kostela.

Dle zápisků dp. P. Narcissa Dvořáka.

Nelze ani se sebe skromnější pravděpodobností zjistiti, kdy, kým a za jakých poměrů duchovní správa v Drahotuších zřízena a farní kostel vystavěn byl. Domnívati se snad, že by na pravém břehu Bečvy zrovna naproti vrchu označenému přezdívkou »zámčisko« byl stával jakýs kostelík, jehož jméno na tamnější trať přenesené až dosud se uchovalo, bylo by nesprávným, ježto dávní obyvatelé Drahotuš by si asi byli rozmyslili stavěti kostel na půlhodiny od osady vzdálený. Že ale Drahotuše, v 13. a 14. století svou vrchností na hradě soujmenném sídlivší bohatě nadané, bez chrámu Páně a vlastní duchovní správy sotva byly, lze s nepochybnou jistotou tvrditi, tím více, poněvadž ve stoletích uvedených poslední stopy pohanstva dávno byly vymizely a křesťanství stalo se panujícím náboženstvím. Prvotní farní chrám Páně, na témže místě jako nynější zbudovaný, byl zcela z kamene; svědčí o tom zpráva z r. 1535., dle níž byla v roku uvedeném ku kostelu kamennému přistavěna nová věž z kamene, krytá břidlicí. V pozdějších letech přistavěny ku kostelu se dvou stran kaple; kostel pak od pradávna byl obklíčen hřbitovem. Náboženské bouře, ne tak husitské jako luteránské, způsobily i v Drahotuších netušené převraty. Působením majitelů statku Drahotušského rozmohla se v městě i osadách okolních jednota bratrská do té míry, že se zmocnila netoliko otěží vlády, ale i školy a kostela; až na naše doby nazývána jedna z ulic drahotušských »bratrskou«. Jest pravděpodobným, že r. 1558. kněz Gabriel a po něm Jarolím byli kazateli bratrskými. Že farář Jiřík r. 1574. do Drahotuše dosazený a Viktorín Přibyslavský bratrskými kněžími byli, jest ze smluv a darování jich nade vši pochybnost zjištěno. Roku 1603. stal se drahotušským a spolu i hranickým farářem kněz Borovský, který však bratrskou jednotu opustiv katolíkem se stal; i nástupce jeho Pavel Johel byl asi také katolickým duchovním správcem. Roku 1616. byl však vypuzen nekatolickým knězem Mikulášem Drabiciem, který se

na místě až do r. 1622. udržel. Téhož roku vypovězení na věčné časy všichni hlasatelé víry evangelické; Drabicius ukrýval se po dvě léta u příznivců svých, až konečně r. 1624. do Prešpurka se odebral; kdež obchodoval. Svou výstředností a střetěným blouznilstvím dal svým nepřátelům popud ku stálému sebe stíhání; konečně pro odboj v 84. roku svého věku r. 1671. popraven. Pro nedostatek katol. duchovenstva zůstala as fara drahotušská osiřelou, a to do r. 1644., kdy se teprve činí zmínka o faráři Valent. Topolanském. Těžkoť sice domýšleti se toho, že by až příliš u věcech víry horlivý kardinál Ditrichstein, jemuž Drahotuše v náhradu za věrnost a oddanost ku panovníckému rodu v poddanost dány, byl vlastnictví své tak dlouho bez duchovního správce nechal; jest však přece nápadným, že ani farní ani městský archiv o působení kteréhokoliv kněze v době uvedené se nezmiňuje. Ježto hřbitov na náměstí Drahotuším a přifařeným sedmi osadám nepostačoval, zakoupeno r. 1690. pole za městem a zřízen tamže nový hřbitov, na nějž ale teprve v pozdějších letech pochováváno. Uprostřed hřbitova vystavěna nákladem radikovského fojta Plísky prostranná kaple sv. Anny r. 1732. Osadníci drahotuští však i na dále, a to téměř až do r. 1799. na vlastním hřbitově kol farního kostela pochovávali. Ježto týž během století chatrným se stal a početným farníkům více nepostačoval, zbořen v r. 1784., a na jeho místě stavěn kostel nový. Stalo se tak v letech 1785—87. za faráře P. Ondřeje Kellnera. Stavitelem byl mistr Josef Görig z Nového Jičína; kostel byl však vysvěcen teprve r. 1810. dne 19. června světícím biskupem olomuckým Aloisem hrabětem z Kolovrat. Na stoletou vzpomínku zbudování byl kostel r. 1885. vymalován a konečně r. 1898. na pamět padesátiletého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa překrásným hlavním oltářem z karrarského mramoru vyzdoben. Duchovní správě drahotušské přiděleny jsou: Drahotuše, Rybáře, Slavič, Milenov, Klokočí, Hrabůvka, Radikov, Lhotka a Velká; celá farnost čítá as 5000 duší. Duchovními správci ve století právě minulém byli: Kornitzer Josef 1801—1805, Rössner Jan 1805—1818, Mück Josef 1818—1833, Axmann František

1833—1844, Fiedler František 1844—1845, Radda Jan 1845—1867, Vysoudil Petr 1867—1876, Brossman Frant. 1876—1892, a Hynek František od r. 1892. až do dneška. Tři posléz jmenovaní byli současně děkany lipenskými. Kooperátory a kaplany od r. 1848. byli: Schmidt Jan, Přehnil František, Hynek František, Chalupa Pavel, Chytil Josef, Bařinka Cyrill, Hermánek Osvald, Seget Josef, Pyskovský Alois, Doležel Karel, Dvořák Narciss a Freund Alois. Dva posléz jmenovaní jsou dosud v Drahotuších pracovníky na vinici Páně. Farnímu úřadu drahotušskému je podřízena duchovní správa v Podhoří s přiřazenou obcí Uhřinovem.

IV. Dějiny školy.

Dle školní kroniky upravené Ant. M. Langem.

Prvá zmínka o škole je z r. 1590., kdy bratrský kněz Viktorín Přibyslavský koupil od Václava Menčíka chalupu v »Kozí ulici u lázní« za 50 hřiven. Téhož ještě roku na smrtelné posteli odkázal chalupu tu na školu. Ježto však již dávno před tím v Drahotuších katolická duchovní správa byla, město samo pak přirozeným středem 11 vesnic a 1 kolonie ku právu jeho náleževším bylo, nelze ani sebe menší pochybnosti míti, že škola již dávno před r. 1590. býti musila, tím spíše, an s vyjmutím Hranic a Lipníka v nižádné jiné venkovské osadě v celém Pobečví středním školy nebylo. Kdo však před r. 1590. zde vyučoval, kde škola byla, kterak byla nadána atd. je rouškou minulosti zatemněno. Školy svrchu zmíněné, která dle všeho bratrskou byla, prvním správcem byl Matěj Hranický, a to do r. 1605., později pak Michal Částický. 8. listopad r. 1620. byl prvním hřebem v rakev jednoty bratrské. Císařským nařízením dáno evangelíkům na vůli buď se ku víře katolické navrátiti aneb do vyhnanství jíti. Do Prešpurka odešel s posledním bratrským knězem i poslední bratrský učitel z Drahotuš. Město dáno kardinálu Ditrichštejnovi v majetek, který znenáhla sice, ale jistě a trvale protireformaci prováděl. Škola stará prodána a nová budova

za stržený obnos zakoupena. Prvým správcem školy katolické byl Albertus Víťus od r. 1622. až do r. 1647. Po něm rektoroval až do r. 1669. Pavel Kamenský, jenž s tehdejšíím rychtářem Pavlem Smetanou žil v nevůli. Jeho nástupcem stal se Jan Pelc a zemřel as. r. 1685. Marek Šebřer jej ve vyučování vystřídal spolu se synem Antošem. Roku 1736. stal se rektorem scholae a magistrem lidí Josef Reger, člen to staré učitelské rodiny z Běloutína. Jeho děti, vnukové a pravnukové po 119 let v Drahotuších v povolání učitelském se vystřídali. Do školy chodily po většině dítky měšťanů a předměšťanů, jakož i děti zámožnějších sedláků z osad ku panství náležejících a to pozvíce jen hoši, děvčatům prý toho nebylo třeba. Nebylo závaznosti ku posílání dětí do školy, proto i ta návštěva bývala až tuze bídna; příjmy pak učitele, spolu varhaníka, opět tak skrovné, že nucen byl k uhájení živobytí si i řemeslem přivydělati. Školní budova drahotušská byla původně o jedné světnici, již rektor spolu obýval a v níž i vyučoval. Proto dal dp. P. Ondřej Kellner, farář drahotušský, chystaje se ku stavbě kostela z přebytečného staviva přistaviti ku školní budově světnici ještě jednu, jež výhradně učirnou býti měla. Leč i tato byla pro žactvo příliš malou, nízkou a tmavou. Naznala tak kornise r. 1787., v níž mimo krajského komisaře, vrchnostenského úředníka, místního faráře, učitele a purkmistra byli i starostové přiškolených osad Klokočí, Hrabůvky, Velké Lhotky, Radíkova, Milenova a Slavíče. Nařízeno proto odlehlým osadám, by si najaly vlastní učitele a v letech příštích ať si vystaví nové školy. Zatímně dovoleno vyučovati v bytech soukromých. Již tehdy měli Drahotuští v úmyslu postaviti novou budovu školní; ke skutku došlo však teprve r. 1836. Když však průběhem let škola tak chatrnou se stala, že ani dostatečné ochrany před deštěm, větrem a zimou neposkytovala, nad to pak náramně vlhkou byla, přestěhoval se rektor Ignác Reger spolu se synem svým Antonínem, který u otce na úřad učitelský se připravoval a jeho pomocníkem u vyučování se stal, do radnice r. 1810. Od doby té pozměněna jednotřídní dosud škola na dvojtřídní. Do r. 1824. byl rektorem dvojtřídky prozatímným Kreml, maje za pomocníka Vanýska.

Tímže rokem dosazen na školu Lorenz Antonín, na níž až do r. 1848. vyučoval. Jeho pomocníky byli Dukát, Konstant, Spilka, Pala, Šuta, Ších, Novák, Barbíř Josef a Schmidt. V radnici však dlouho také nevyučováno, bylať dle zápisu tehdejšího purkmistra Ant. Vrbíka pro »dlouhou nedbanlivost spuštená«. Najímány tedy v soukromých domích byty na učírny a to až do r. 1836. Stavba nové budovy školní jevila se nutnou, dala však mnoho starostí. Městská rada darovala r. 1827. starou radnici na školu a ještě téhož roku s bouráním téže započato. Vrchnost darovala na stavivu a na výplatu dělníků 1486 zl., Drahotuše pak spolu s Klokočím a Hrabůvkou nesly náklad u výši 3514 zl. Škola, spolu radnice s archivem, dostavěna konečně r. 1836. a v den Mladátek po slavných službách Božích posvěcena a účelu svému odevzdána. Nařízením konsistorialním započato novým školním rokem vyučování němčině; vrchnost uvolila se každoročně 13 sáhů dřeva na otopování učíren darovati. Po smrti Lorenzově zvolen za správce školy učitel milenovský František Zavadil, jehož působnost až do r. 1875. trvala. Podporovali pak jej v úřadě pomocníci: Reichl Jos., Skopalík, Velešík, Dernický, Zigmundík, Bačák, Šustek, Maixner, Vrána a Cigánek. Služné rektorovo pak skládalo se jako vůbec všude ze skrovných dávek peněžitých a naturalíí. Vydáním nových zákonů školních z r. 1869. přibýlo žactva o dva školní roky, 7. a 8. totiž. Na dvě učitelské síly bylo zde přílišně mnoho žactva, tak že r. 1873. rozšířena škola drahotušská na trojtřídku. Správcem této jmenován Josef Barbíř, učitel v Týně. Učiteli pak jeho správě podřízenými byli: Jemelka Antonín, Rýpar Josef, Cigánek Ignác, Kubalová Marie, Dúbrava Josef, Lang Antonín a Zapletal Frant. V r. 1880. odešel na odpočinek a jmenován nadučitelem Jan Reichl, za jehož správy učitelovali v Drahotuších kromě uvedených Langa Ant. a Zapletala Fr. ještě Zdráhala Antonín, Fröhlich Jan, Fusek Jan, Živná Reg. a Marák Vincenc; od r. 1888. trvá v Drahotuších škola čtyřtřídní, jejíž správcem od r. 1897. je Zapletal Fr. Roku 1898. škola z části přestavěna a v r. 1892. zahradou školní nadána. Přiškolená až do r. 1898. Hrabůvka dostala téhož roku exposituru, jež v r. 1901. v samostatnou obecnou školu proměněna

byla. Roku 1906. rozšířena škola na pětiletou s pobočkou a pomýšleno na stavbu vhodnější budovy. Na sklonku století 19. a na počátku století 20. vyučovali vedle jmenovaných již učitelů: Fr. Zapletala, řídícího, Marákových Reginy a Vincence ještě učitelé Maňásek Hubert, Gerschel Ferd., Fusek Ed., Tichák Jaroslav a učitelky Marie Tenorová, Julie Waigertová, Terezie Šejdová, poslední jako učitelka prací ručních. Počet žáků za posledních 25 let se téměř zdvojnásobil, vzrostl z 230 na 394 žáků, z nichž desetina navštěvuje školy střední a měšťanské v sousedních Hranicích. Zasludou místní školní rady a občanské zdejší záložny je škola bohatě nadána učebnými pomůckami. Kéž vypěstí z dorostu našeho statečné, sebevědomé občany, již by pamětlivi byli dávné slavné minulosti rodného svého města. Zdař Bůh!

Stav osobní koncem r. 1906.

Samospráva:

Městská rada: 24 výboři.

Starosta: Jan Procházka.

Náměstek: Hynek Lamml.

Radové: F. Bernkopf a J. Bohatý.

Důchodní: Jan Dohnálek.

Výběrčí daně: Frant. Pacák.

Tajemník: Ant. Jemelka.

Strážník: Frant. Halman.

Místní škol. rada: 7 členů.

Předseda: Lud. Šnicr.

Náměstek: Karel Frajs.

Zást. vyznání: P. Narcis Dvořák.

Zástupce školy: F. A. Zapletal.

Přisedlíci: Jan Vlček, Frant.

Pacák a Frant. Vaněk.

Kostelní konkur. výbor.

Předseda: J. Procházka.

Hospodáři: F. Křištof a J. Salaš.

Hřbitovní výbor.

Předseda: K. Frajs.

Správce: J. Cigánek.

C. k. poštovní a telegrafní úřad.

Poštovní: Eduard Blaške.

Výpravčí: ?

Listonoši: Šlosar a F. Macháček.

Společenstva a spolky:

Záložna.

Ředitel: Jakub Macháč.

Pokladník: Fr. Křištof.

Účetní: Karel Frajs.

Kontrolor: Ant. Jemelka.

Výbor: 10 členů.

Vodní družstvo.

Předseda: Jan Procházka.

Měšťanstvo.

Podílníků 32.

Hospodáři: Karel Frais a Jan
Halla.

Místní odbor Ústřední
Matice školské.

Předseda: P. Alois Freund.

Jednatel: Ed. Blaške.

Pokladník: P. Narcis Dvořák.

Okrašlovací spolek.

Předseda: J. Procházka.

Náměstek: A. Adámek.

Jednatel: F. Vagner.

Pokladník: F. Pacák.

Správce: J. Radocha.

Čtenářsko-hospodářský
»Přemysl«.

Předseda: Karel Frais.

Pokladník: P. Narcis Dvořák.

Jednatel: Jaroslav Tichák.

Knihovník: Ed. Fusek.

Tělocv. jednota »Sokol«.

Starosta: Hynek Lamml.

Jednatel: Vincenc Marák.

Náčelník: Al. Staša.

Pokladník: Ant. Palla.

Jednota živnostníků.

Předseda: Hynek Lamml.

Jednatel: Ant. Kolich.

Jednota řemeslníků.

Předseda: Jan Cigánek.

Jednatel: Ant. Palla.

Hasičský spolek.

Velitel: Hynek Lamml.

Náměstek: Fr. Bernkopf.

Pokladník: Al. Němeček.

Jednatel: Fr. Klejzl.

Zbrojmistr: Jan Bohatý.

Starosta: Fr. Kajnar.

Vysloužilci.

Velitel: Fr. Macháček.

Náměstek: Josef Částečka.

Doslov.

Pouhým náběhem ku příštímu, prohloubenému vydání monografie Drahotuš jest dílko toto. Uvádět plně a doslovně obsah jednotlivých výsad, úmluv a darování jest naprostou nemožností a také to není a nemůže býti účelem spisku toho. V stručných, jednoduchých rysech podat přehledný místopis a spolu dějiny postupem časovým, bylo vedoucí myšlenkou pisatelovou; snad povolanější kdos vnese více světla v minulost milých nám Drahotuš a odhalí clonu šedé jich dávnověkosti. Než i co tuto podáno, dostačí, aby si čtenář utvořil úsudek o významu a ceně »Drahotuš jindy a nyní«.